

Rättsavdelningen, RA-RE 1
Hellena Bäck
010-240 43 24
hellena.back@msb.se

Regeringskansliet
Justitiedepartementet

ju.remissvar@regeringskansliet.se
zlata.tuco@regeringskansliet.se.

Betänkandet SOU 2020:45 Ett ändamålsenligt skydd för tryck- och yttrandefriheten

Ju/2020/02919/L6

MSB har ombetts lämna synpunkter på ovanstående betänkande och överlämnar härmed sitt yttrande.

Sammanfattning

MSB delar kommitténs bedömning att skyddslagens förbud mot avbildning av skyddsobjekt måste kunna upprätthållas och tillstyrker i allt väsentligt förslaget. (9 kap.)

MSB instämmer i kommitténs bedömning att grundlagsskyddet för vissa söktjänster som offentliggör uppgifter om lagöverträdelse behöver begränsas, men är tveksam till om förslaget kommer att ge önskvärd effekt. (11 kap.)

MSB välkomnar ett förtydligande av att programbegreppet även ska omfatta textning, tolkning och uppläsning vid vidareändring av program (13 kap.)

Grundlagsskyddet för avbildningar, beskrivning och mätning av skyddsobjekt (9 kap.)

MSB delar kommitténs uppfattning att det aldrig varit tänkt att anskaffarfriheten skulle ha företräde framför utbildningsförbudet. Att upprätthålla totalförsvarets skyddsvärden intakta är väsentligt för Sveriges totalförsvaret. En avbildning som sker i strid med förbudet måste kunna beslagtas och i vissa fall förverkas även när det är fråga om anskaffande i publiceringssyfte.

MSB gör vidare bedömningen att den föreslagna delegationsregeln i 1 kap. 12 § p. 7 TF inskränker anskaffarfriheten på ett förhållandevis rimligt sätt, genom att hänvisa till skyddslagens syften och skyddsändamål.

Däremot ställer sig MSB tveksam till att i formuleringen av utbildningsförbudets tillämpningsområde inte uttryckligen hänvisa till det vedertagna begreppet skyddsobjekt.

För att kunna hävda skyddslagens bestämmelser om tillträdesförbud och utbildningsförbud krävs att ett objekt inte bara anses uppfylla skyddsändamålen i skyddslagen utan även har beviljats statusen skyddsobjekt. Att som föreslagits ange att inskränkningen i anskaffarfriheten ska omfatta *objekt* (om än med den avgränsning som ges i punkten) riskerar leda till otydligheter om förbudet även kan avse anläggningar m.m. som inte prövats mot skyddslagens ändamålsbestämmelser och erhållit tillstånd som skyddsobjekt.

Grundlagsskyddet för vissa söktjänster (11 kap.)

MSB instämmer i kommitténs bedömning att grundlagsskyddet för vissa söktjänster som offentliggör uppgifter om lagöverträdelser behöver begränsas. Söktjänster av den typ som i princip utgör privata belastningsregister får anses mycket integritetskänsliga och en spridning av uppgifterna kan få långtgående konsekvenser för enskilda individer. Det kan starkt ifrågasättas om syftet med den här typen av tjänster är att "säkerställa ett fritt meningsutbyte, en fri och allsidig upplysning och ett fritt konstnärligt skapande".

MSB delar vidare utredningens bedömning att det är orimligt att dessa privata aktörer fritt kan sprida den här typen av uppgifter till den breda allmänheten, när samma typ av uppgifter i Polismyndighetens misstanke- och belastningsregister omfattas av absolut sekretess samt krav på särskild hantering och gallring. Konsekvensen av att dessa söktjänster inte omfattas av några sådana krav blir i praktiken att de kan registerhålla den här typen av känsliga personuppgifter på ett sätt som inte ens ansvarig myndighet kan göra.

Mot bakgrund av behovet av snabba åtgärder delar MSB kommitténs förslag att en förändring i delegationsbestämmelserna i 1 kap. 13 § TF och 1 kap. 20 § YGL just nu förefaller vara det bästa alternativet för att få till stånd ett starkare skydd för den personliga integriteten. Med hänsyn till de långtgående konsekvenser dessa offentliggöranden kan få för enskilda tillstyrker MSB förslaget.

Vidaresändningsplikten för tekniska tilläggstjänster (13 kap.)

MSB värnar människors liv och hälsa, samhällets funktionalitet och våra grundläggande värden såsom demokrati, rättssäkerhet och mänskliga rättigheter. I myndighetens uppdrag ligger även att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera olyckor, kriser och konsekvenser av krig. Ett uppdrag som bl.a. kräver god kommunikation och som måste omfatta alla; såväl funktionshindrade som andra.

Vikten av att inkludera alla medborgare i den kommunikation som sker, inte bara i kris, utan även i den demokratiska samhällsdebatten, gör att MSB finner ett

förtydligande av att programbegreppet även ska omfatta textning, tolkning och uppläsning vid vidaresändning av program, som naturligt. MSB tillstyrker förslaget.

I detta ärende har generaldirektör Dan Eliasson beslutat. Hellena Bäck har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också rättschef Anna Asp och enhetschef Maria Eriksson deltagit.

Dan Eliasson

Hellena Bäck